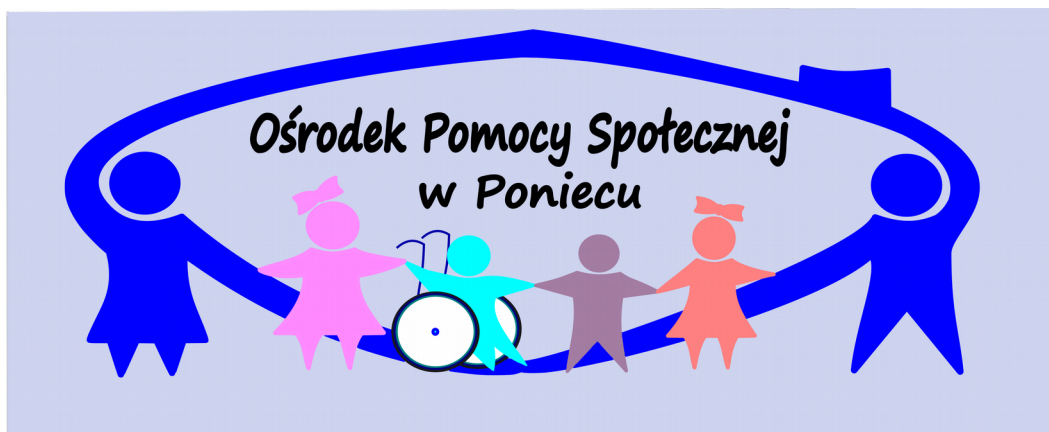
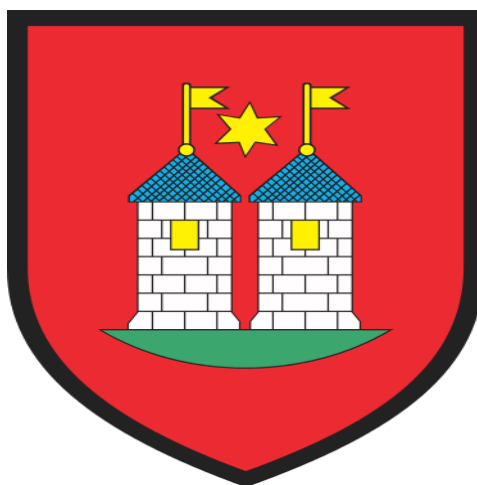

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE PONIEC NA LATA 2023-2025
ZA 2025 ROK**

1. Wprowadzenie

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 3 wymienionej ustawy stanowi, że: „Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej”. Konieczność jaka została nałożona na jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizowane są we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

Zadania z zakresu wspierania rodziny oraz kreowania lokalnej polityki społecznej i rozwoju systemu pomocy dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich w Gminie Poniec zostały powierzone Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Poniecu.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa w art. 176 zadania własne gminy, do których należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 33 w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku; ;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z nałożonym na gminę obowiązkiem został opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Poniec na lata 2023-2025, który został przyjęty Uchwałą Nr XL/341/2022 Rady Miejskiej w Poniecu z dnia 30 listopada 2022 roku, a Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu został wyznaczony na Koordynatora tego Programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Poniec na lata 2023-2025 jest spójny z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 49 z późn.zm.);
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024r., poz. 1673);

- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. z 2023r. poz. 1939)
- 6) Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity Dz.U. z 2024r. 1829)
- 7) Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2025r. poz. 1208 z późn. zm.)
- 8) Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz.U. z 2026r. poz. 79)
- 9) Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tekst jednolity Dz.U. z 2024r. poz. 1576 z późn.zm.)
- 10) Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz.U. z 2025r. poz. 881 z późn.zm.)

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Poniec na lata 2023-2025 stanowi zarówno kontynuację wybranych celów i zadań wskazanych do realizacji w programie na lata 2016-2019 oraz na lata 2020-2022, jak i nowe zadania do realizacji. W programie akcentuje się potrzebę wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Grupa odbiorców wskazana jest bezpośrednio w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w preambule, w której czytamy, że jest przyjęta „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.”

Celem głównym Programu jest „Wspieranie rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.”

Cel główny Programu jest realizowany przez następujące cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.
- 2) Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- 4) Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.
- 5) Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin.

2. Realizacja celów Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Poniec w latach 2023-2025

CEL SZCZEGÓŁOWY 1					
Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.					
Lp.	Zadania	Wskaźniki	Rok		
			2023	2024	2025
1.1.	Zapewnienie miejsc dla dzieci w przedszkolach;	liczba miejsc w placówkach	350	350	350
		liczba dzieci w placówkach	350	296	256
1.2.	Organizowanie festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, imprez okolicznościowych	liczba zorganizowanych przedsięwzięć	15	21	20
		liczba rodzin uczestniczących w inicjatywach	2.627	ok. 3.000	ok. 4.000
1.3.	Organizowanie oraz współfinansowanie wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży	liczba zrealizowanych form wsparcia	6	6	7
		liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem	917	500	ok. 600
1.4.	Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych	624	400	470
1.5.	Promowanie działań na rzecz rodzin, realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych	liczba złożonych wniosków o przyznanie „Karty Dużej Rodziny”	66	46	28
1.6.	Pomoc w formie usług asystenckich i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi	liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem	0	0	0

Wychowanie przedszkolne to ważny element systemu oświaty. Dzieci objęte tą edukacją lepiej radzą sobie w szkole, mają lepsze wyniki w czytaniu i interpretacji informacji niż ich rówieśnicy, którzy nie uczęszczali do przedszkola. Korzystanie z wychowania przedszkolnego stwarza także dobre warunki do szybkiego zdiagnozowania problemów rozwojowych, co ułatwia terapię zaburzeń i wyrównywanie zaniedbań środowiskowych. Aktualnie w Gminie Poniec nie ma problemu z przyjęciem dziecka do przedszkola.

Rodzina daje poczucie bezpieczeństwa, siłę do zmagania się z przeciwnościami losu. Rodzina to nie tylko mama, tata i dzieci, ale dziadek i babcia. Zorganizowanie alternatywnej formy spędzenia wolnego czasu poprzez wspólną zabawę poprawia relacje z bliskimi, zacieśnia więzi międzypokoleniowe.

Głównymi ośrodkami w Gminie Poniec, które organizują różnego rodzaju formy spędzania czasu wolnego są:

- Gminne Centrum Kultury w Poniecu
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Poniecu Sp. z o.o.
- Klub sportowy Piast Poniec

W 2025 roku zorganizowano szereg imprez dla rodzin. W szczególności należy wymienić:

- Koncert noworoczny
- Rodzinna Majówka Rowerowa
- Operacja Poniec
- Dni Ziemi Ponieckiej

- Mikołajkowy Marsz Nordic Walking
- Gminne Mikołajki
- Wakacyjny Spływ Kajakowy
- wyjazd na Jarmark Bożonarodzeniowy do Drezna
- Rodzinny wyjazd do Mandorii
- Dni Wiatru
- Dzień wody
- Wyjazd rodzinny na Zamek Czocho
- Koncert 10/10 Młodzieżowej Orkiestry Dętej z Ponieca

Dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym wakacje i ferie to czas odpoczynku i radości, a dla rodziców nie mały kłopot, ponieważ muszą im w tym okresie zapewnić opiekę. Wychodząc naprzeciw rodzicom GCK w Poniecu oraz OSiR w Poniecu zarówno w czasie ferii zimowych, jak i wakacji letnich oferuje szeroką gamę zajęć dla dzieci. Dzieci mogły skorzystać z następujących propozycji:

- Ferie zimowe
- Półkolonie letnie w Gminie Poniec
- Wypoczynek dzieci i młodzieży w Radomiu
- Wyjazd orkiestry- Lorett de Mar w Hiszpanii
- Festiwal zamków dmuchanych

Również w trakcie roku szkolnego dzieci i młodzież może skorzystać z szerokiego wachlarza zajęć oferowanych przez GCK w Poniecu oraz Klub Sportowy Piast Poniec.

W ramach działalności GCK prowadzone są następujące sekcje:

- plastyczna dla dzieci
- taneczna „Anima”
- Dziecięco – Młodzieżowa Orkiestra Dęta
- rytmika przedszkolaka
- sensoryka oraz zajęcia LABmaluch
- szachowa
- sekcja wokalna „Humoreska”

Ważnym miejscem zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla rodzin jest Ośrodek Sportu i Rekreacji, który stwarza warunki do uprawiania sportu, a także jest miejscem, gdzie odbywają się imprezy kulturalne. Klub Sportowy Piast Poniec realizuje zajęcia dla dzieci i młodzieży w 3 sekcjach sportowych: piłki nożnej, piłki siatkowej oraz zajęcia ogólnorozwojowe dla dzieci.

GCK i OSiR oferują również szeroki wachlarz zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, zapewniają tym samym aktywne zagospodarowanie czasu wolnego. OSiR w Poniecu w godzinach pozalekcyjnych udostępnia swoją bazę na potrzeby organizacji zajęć sportowych i rekreacyjnych dla klubów i sekcji sportowych. Z hali widowiskowo - sportowej korzysta min. PKS Piast Poniec.

Rodziny wielodzietne z Gminy Poniec korzystają z Karty Dużej Rodziny. Dzięki karcie korzystają z różnego rodzaju zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2					
Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji					
Lp.	Zadania	Wskaźniki	Rok		
			2023	2024	2025
2.1.	Zapewnienie pomocy asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej i wychowawczej	liczba rodzin z dziećmi objęta wsparciem asystenta rodziny	13	13	5
2.2.	Organizacja warsztatów i szkoleń dla rodziców	liczba zorganizowanych warsztatów	0	0	0
		liczba uczestników	0	0	0
2.3.	Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach, w których udziela się wsparcia i pomocy	Liczba korzystających z poradnictwa	75	125	250
		liczba udzielonych porad	ok. 245	ok. 246	ok. 500
2.4.	Analizowanie sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem	liczba formularzy „Niebieska Karta”	5	6	11
		liczba grup diagnostyczno - pomocowych	5	6	11
		liczba rodzin z dziećmi objętych procedurą „Niebieskie Karty”	5	6	11
2.5.	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	liczba monitorowanych rodzin	21	17	17
2.6.	Zapewnienie środków finansowych na	liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	4	5	5
	współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	kwota wydatków na pieczę zastępczą	56.305,51zł	73.679,55zł	81.985,47zł
2.7.	Monitorowanie funkcjonowania rodzin, w których zakończył pracę asystent rodziny	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2	2	3
2.8.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do podjęcia leczenia, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi	ilość przeprowadzonych rozmów z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu	6	6	3

Rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych Kierownik OPS, na wniosek pracownika socjalnego, przydzieliła asystenta rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu w okresie od kwietnia do grudnia 2025 roku zatrudniał 1 asystenta rodziny na umowę zlecenie posiadającego odpowiednie wykształcenie i doświadczenie w realizacji zadań.

Asystent rodziny w roku objętym sprawozdaniem pracował w różnym okresie z 5 rodzinami, które wychowywały 13 małoletnich dzieci. W 4 przypadkach sąd rodzinny zobowiązał rodziny do pracy z asystentem rodziny; w jednym przypadku asystent został przydzielony na wniosek rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu prowadził Punkt Informacyjno - Konsultacyjny w Poniecu, w którym mieszkańcy gminy Poniec, w tym rodziny przeżywające problemy opiekuńczo- wychowawcze mogą skorzystać z porad psychologa.

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Poniecu oraz Szkoły Podstawowej w Żytowiecu mogli korzystać ze wsparcia

psychologicznego na terenie swoich placówek oświatowych. Dzieci z Gminy Poniec korzystały również ze wsparcia specjalistycznego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gostyniu..

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Poniecu diagnozowali problem przemocy w domowej, podejmowali działania w środowiskach zagrożonych przemocą w celach zapobiegawczych, a także podejmowali interwencje w środowisku dotkniętym przemocą.

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, jest ono kierowane do pieczy zastępczej, która może być sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka.

Wyróżnia się następujące typy rodzin zastępczych:

- spokrewniona –mogą ją stworzyć najbliżsi krewni dziecka, czyli dziadkowie lub rodzeństwo (babcia, dziadek, brat, siostra);
- niezawodowa –może ją stworzyć zarówno rodzina dziecka nie będąca wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, jak i osoby niespokrewnione z dzieckiem;
- zawodowa –to taka rodzina zastępcza, z którą starosta zawiera umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej: tworzą ją małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

W 2025 roku troje dzieci przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie gminy Poniec, jedno dziecko przebywało w rodzinnej pieczy zastępczej poza terenem Gminy Poniec, jedno dziecko przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej w Domu Dziecka w Gostyniu.

Obowiązek współfinansowania pieczy zastępczej wynika z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka –w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu prowadził monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, pracownicy socjalni motywowali do podjęcia leczenia szczególnie członków rodzin z dziećmi, składali wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Poniecu o podjęcie działań w stosunku do osób mających problem z nadużywaniem alkoholu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła rozmowy z osobami podejrzanymi o uzależnienie od alkoholu, a w niektórych przypadkach kierowała na badania do biegłego w zakresie uzależnienia.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3					
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.					
Lp.	Zadania	Wskaźniki	Rok		
			2023	2024	2025
3.1.	Udzielanie stypendiów i zasiłków szkolnych	liczba osób objętych wsparciem	20	2	3
		kwota wypłaconych stypendiów i zasiłków szkolnych	27.676,80zł	2.678,40zł	2.380,80zł
3.2.	Prowadzenie świetlic szkolnych i pozaszkolnych	liczba świetlic szkolnych i pozaszkolnych	3	3	3
		liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć w świetlicach szkolnych i pozaszkolnych	257	294	290
3.3.	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	liczba zrealizowanych form wsparcia	6	6	7
		liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem	301	299	303
3.4.	Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	51	52	76
3.5	Popieranie aktywności dzieci i młodzieży poprzez sport, turystykę i rekreację	liczba sekcji, klubów sportowych	13	15	15
		liczba członków sekcji i klubów sportowych	450	ok. 600	ok. 748

Uczniowie z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe otrzymywali stypendia szkole.

Zgodnie z art. 90 b ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 881. z późn. zm.) pomoc materialna przysługuje:

- a) uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia;
- b) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Szkoła Podstawowa w Poniecu prowadzi w swoich budynkach dwie świetlice szkolne, również Szkoła Podstawowa w Żytowiecku prowadzi dla swoich uczniów świetlicę szkolną. Ze świetlic korzystają dzieci oczekujące na odjazd autobusu szkolnego, a także dzieci, których rodzice pracują zawodowo.

Na każdym etapie edukacyjnym, w każdej szkole i klasie spotykamy się z pojedynczymi uczniami bądź grupami uczniów, którzy napotykają bariery środowiskowe, ekonomiczne, geograficzne, zdrowotne i inne, znacząco utrudniające im dostęp do pełnej oferty wysokiej jakości usług edukacyjnych i korzystanie z niej. Dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży osiągających niskie wyniki w nauce, niepełnosprawnych. Skutki nierówności edukacyjnych przekładają się na narastającą frustrację dzieci i młodzieży. W skrajnym przypadku mogą prowadzić do wykluczenia edukacyjnego, rozumianego jako osiągnięcie bardzo niskiego poziomu wykształcenia lub bierność edukacyjna i zawodowa.

Szkolne strategie wyrównywania szans edukacyjnych są szerokim zbiorem pomysłów, których realizacja trwa kilka miesięcy, są to głównie zajęcia pozalekcyjne, czyli: wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne, dodatkowe zajęcia przygotowujące do sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych. Szkoła Podstawowa w Żytowiecku oferowała swoim

uczniom zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego, zajęcia wyrównawcze dla klas I -III, zajęcia wyrównawcze z matematyki, zajęcia wyrównawcze z języka polskiego oraz zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. Szkoła Podstawowa w Poniecu organizowała dla swoich uczniów: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z edukacji wczesnoszkolnej, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki i języka polskiego.

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie. Działania profilaktyczne w szkole polegały na zrealizowaniu zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, skoordynowanej z działaniami wychowawczymi.

Szkoła Podstawowa w Żytowiecku realizowała lekcje wychowawcze z wychowawcami, pedagogiem, spektakle profilaktyczne, warsztaty profilaktyczne z udziałem zaproszonych specjalistów, spotkania z dietetykiem, pogadanki z pielęgniarką szkolną, zajęcia profilaktyczne z policjantem i strażakiem.

Szkoła Podstawowa w Poniecu realizowała następujące programy edukacyjne i profilaktyczne:

- „Bezpieczna droga do szkoły”
- Cyber przemoc i odpowiedzialność
- nauka udzielania pierwszej pomocy
- akcja charytatywna „Podziel się kurtką”

Aktywność fizyczna w dzieciństwie i młodości jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju fizycznego, motorycznego, psychicznego i społecznego człowieka oraz dla zapobiegania zaburzeniom rozwoju i zdrowia, zwłaszcza otyłości i zaburzeniom układu ruchu.

CEL SZCZEGÓŁOWY 4					
Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.					
Lp.	Zadania	Wskaźniki	Rok		
			2023	2024	2025
4.1.	Udzielanie rodzinom z dziećmi będącymi w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych	liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych,	751	683	519
		liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych	8.259	7.392	5.528
		kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych	2..861.837,35 zł	3.371.618,35 zł	3.279.474,77 zł
4.2.	Udzielanie rodzinom z dziećmi będącymi w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń alimentacyjnych	liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	31	29	23
		liczba wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	492	451	368
		kwota wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	208.659,50zł	199.021,81zł	232.522,71zł
4.3.	Udzielanie świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej	liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem	18	23	23
		liczba wypłaconych świadczeń	33	35	35
		kwota wypłaconych świadczeń	11.974,00zł	13.780,20zł	18.458,80zł
4.4.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku	liczba placówek	4	3	3
		liczba dzieci objętych dożywianiem	26	22	22
		Liczba posiłków	2203	2.344	2.343
		kwota wypłaconych świadczeń	32.216,50zł.	30.658,00zł	31.149,00zł

Na system świadczeń rodzinnych realizowanych w 2025r. składają się : zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłku rodzinnego (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, wychowywaniem dziecka w rodzinie wielodzietnej) .

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobom, o których mowa wyżej, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. W przypadku ukończenia przez osobę uprawnioną szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 roku życia. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1.209,00 zł. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy zapewnienie posiłku osobom, które nie są w stanie go sobie zapewnić. Pomoc w formie posiłku przyznana jest dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Poniecu w ramach realizowanego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” opłacał dzieciom z terenu Gminy Poniec posiłki w 3 placówkach oświatowych, również tych znajdujących się poza terenem gminy.

Rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej korzystały z następujących form pomocy:

- zasiłku celowego
- zasiłku okresowego
- świadczenia na zakup żywności w ramach rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”

CEL SZCZEGÓŁOWY 5					
Zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin.					
Lp.	Zadania	Wskaźniki	Rok		
			2023	2024	2025
5.1.	Wspieranie kobiet w ciąży ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych	ilość kobiet, które skorzystały ze wsparci	1	0	2
		Kwota wypłaconych świadczeń	4.000,00zł	0	8.000,00zł

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu (które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu), przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka - na jego wniosek.

Świadczenie to przyznaje się bez względu na dochód.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (nie dotyczy osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.).

3. Podsumowanie

Zdajemy sobie sprawę, że praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, nie jest jednorazowym zadaniem, jest to proces bardzo skomplikowany, trwający w czasie i wymagający współpracy wielu osób i instytucji, a także znacznych nakładów finansowych. Podjęte w 2025 roku działania na rzecz tych rodzin nie wyczerpują istniejących w tym zakresie możliwości. Praca z tymi rodzinami winna być systematyczna i planowa. Dotychczasowe doświadczenia wykazały, że praca asystenta rodziny przynosi oczekiwane efekty – przede wszystkim z uwagi na elastyczny czas pracy, dostosowany do rytmu życia rodziny i jej potrzeb. Mobilność i dyspozycyjność asystenta oraz zasada indywidualnej odpowiedzialności za wyniki pracy z rodziną przyczyniają się do osiągnięcia pozytywnych rezultatów.

Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Poniec starali się poprawić sytuację dziecka i rodziny, poprzez systematyczną pracę na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa rodziny, minimalizowania negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji.

4. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 poz. 49 z późn.zm.) nakładając na gminę zadania nałożyła jednocześnie obowiązek finansowania realizacji tych zadań w znacznym zakresie.

W ustawie przewidziano wprowadzenie mechanizmów wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego środkami budżetu państwa w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednakże ze względu na trudną sytuację finansów publicznych środki te są ograniczone. Z konstrukcji przepisów ustawy jednoznacznie wynika, że przyznanie dotacji celowej nie jest obligatoryjne, w związku z czym nie stanowi ona zabezpieczenia dofinansowania przez państwo zadań realizowanych przez samorządy.

W związku z powyższym większość realizowanych działań gmina musi finansować we własnym zakresie zabezpieczając na ten cel środki w budżecie.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w następujący sposób przedstawiają się potrzeby:

- 1) Zapewnienie środków finansowych na realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Poniec.
- 2) Zapewnienie środków finansowych na zatrudnienie i podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny.
- 3) Zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do specjalistycznego poradnictwa w szczególności psychologicznego:
 - a) dla rodziców mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych;
 - b) dla rodzin dotkniętych przemocą domową oraz z problemem alkoholowym;
 - c) dla rodzin zagrożonych kryzysem.
- 4) Zapewnienie dzieciom dostępu do specjalistycznego poradnictwa w szczególności psychologicznego.
- 5) Zapewnienie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej.
- 6) Zapewnienie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt rodzin, matek z dziećmi lub matek w ciąży w ośrodkach wsparcia.
- 7) Realizację i intensyfikację działań profilaktycznych i metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku; prowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy rodzinom dysfunkcyjnym.